

Exercicis de les PAAU sobre Literatura Llatina 2000-2019 juny

1. Tria la resposta correcta.

1. Alguns tòpics literaris, com ara el d'*aurea mediocritas* i el de *beatus ille*, han pres el nom d'expressions que es troben en les obres d'aquest autor.
 - a. Ciceró
 - b. Tit Livi
 - c. Virgili
 - d. Horaci
2. Només es va dedicar a la poesia dramàtica
 - a. Virgili
 - b. Horaci
 - c. Terenci
 - d. Ovidi
3. Entre altres gèneres literaris, va conrear la poesia elegíaca.
 - a. Ovidi
 - b. Terenci
 - c. Horaci
 - d. Virgili
4. Va ser un dels oradors més grans de Roma.
 - a. Ciceró
 - b. Tit Livi
 - c. Virgili
 - d. Horaci

2. Veritat o fals

		V	F
A	<i>Les metamorfosis</i> d'Ovidi tenen característiques literàries de la poesia èpica i de la poesia didàctica.		
B	Les <i>Catilinàries</i> són un conjunt de discursos escrits per Catilina contra Ciceró.		
C	Juli Cèsar va escriure una llarga obra historiogràfica sobre l'origen de Roma		
D	Terenci va posar sempre un títol en grec a les seves obres.		
A	La poesia èpica llatina té com a màxim exponent un poeta que va escriure la seva obra en el segle II aC.		
B	El poeta Horaci va escriure sàtires, epodes i odes.		
C	Terenci va escriure obres de teatre, com ara <i>Els germans</i> i <i>Heumatontimorúmenos</i> .		
D	Ciceró i Tit Livi són autors que conreen el gènere historiogràfic.		

3. Tria la resposta correcta.

1. Va ser l'autor d'una immensa obra històrica sobre Roma.
 - a. Ciceró
 - b. Tit Livi
 - c. Virgili
 - d. Horaci
2. Va escriure un poema epicodidàctic.
 - a. Tit Livi
 - b. Horaci
 - c. Plaute
 - d. Ovidi
3. Va néixer al segle III aC i va escriure *palliatae*.
 - a. Virgili
 - b. Terenci
 - c. Plaute
 - d. Ciceró
4. Va ser un dels poetes lírics més grans de Roma.
 - a. Virgili
 - b. Ovidi
 - c. Terenci
 - d. Horaci

4. Marca l'autor o autors a què fa referència cada afirmació.

		Plaute	Terenci
1	Va pertànyer al cercle intel·lectual dels Escipions		
2	El protagonista de la major part de les seves comèdies és un esclau que embolica contínuament l'acció.		
3	Va escriure exclusivament <i>fabulae palliatae</i> .		
4	L'acció de les seves comèdies es desenvolupa sempre a Grècia.		
5	En les seves obres critica la civilització hel·lènica com a bressol de tots els vicis.		
6	Un dels temes principals de les seves obres és l'educació dels joves.		
7	Tot i que escrivia en llatí, no havia nascut ni a Roma ni a la regió del Laci.		
8	L'objectiu de les seves obres és transmetre uns principis de comportament ètic.		

5. Tria la resposta correcta

1. «Armes canto i l'heroi que el primer, de la costa de Troia, feia cap a Itàlia, empès pels destins, i als ribatges de Lavini.»
a) Lírica
b) Historiografia
c) Èpica
d) Elegia
2. «Feliç l'home que, allunyat dels negocis, com el llinatge dels mortals dels temps antics, conrea els camps heretats del pare amb uns bous que li pertanyen.»
a) Historiografia
b) Comèdia
c) Oratòria
d) Lírica
3. «Si algú d'aquest poble no coneix l'art d'estimar, que llegeixi aquest poema i, instruït per la seva lectura, que estimi.»
a) Elegia
b) Lírica
c) Èpica
d) Historiografia
4. «La república, romans, la vida de tots vosaltres, els vostres béns, les vostres esposes i els vostres fills, avui, gràcies a l'amor dels déus immortals i als perills que jo, el cònsol, he afrontat, els podeu contemplar sans i estalvis.»
a) Oratòria
b) Èpica
c) Comèdia
d) Elegia

6. Tria la resposta correcta

1. Plaute va viure
a) entre els segles II i I aC.
b) en el segle II aC.
c) entre els segles I aC i I dC.
d) entre els segles III i II aC.
2. L'objectiu principal que Plaute persegueix en les seves comèdies és
a) motivar la reflexió del públic.
b) divertir els espectadors.
c) transmetre un missatge polític.
d) defensar-se de les crítiques dels seus rivals.
3. Les comèdies de Plaute estan escrites
a) totalment en vers.
b) en prosa, però amb algunes parts en vers.
c) totalment en prosa.
d) en vers, però amb algunes parts en prosa.
4. El contingut de les comèdies de Plaute esdevé un testimoni cabdal per a conèixer
a) la societat grega hel·lenística.
b) la vida quotidiana del món romà.
c) l'aristocràcia romana governant.
d) les lluites socials entre patricis i plebeus.

Exercicis de les PAAU sobre Literatura Llatina 2000-2019 juny

7. Marca

		V	F
1	Juli Cèsar va ser el primer emperador de Roma		
2	Juli Cèsar va escriure moltes obres d'oratoria entre les quals <i>Filípiques</i> .		
3	Juli Cèsar va morir assassinat per la seva amant Cleòpatra.		
4	Juli Cèsar va escriure en tercera persona les seves obres històriques.		
5	Juli Cèsar explica algunes de les campanyes militars que dugué a terme a <i>De bello Gallico</i> .		
6	Juli Cèsar va derrotar Anníbal en la Segona Guerra Púnica.		
7	Juli Cèsar explica la campanya d'Ilerda a <i>De bello civili</i> .		
8	Juli Cèsar va morir en els idus de març a Roma.		

8. Tria la resposta correcta

- Plaute va escriure una comèdia titulada:
 - Els herois* ☐
 - La sogra* ☐
 - Amfitrió* ☐
 - Hèrcules gloriós* ☐
- Un famós personatge històric, polític i home d'estat que va escriure obres del gènere historiogràfic va ser:
 - Juli Cèsar ☐
 - Sèneca, *el Vell* ☐
 - Marc Tul·li Ciceró ☐
 - Virgili ☐
- Un dels discursos més famosos de Ciceró està adreçat contra un patrici romà que va maquinat una conjuració per enderrocar el mateix Ciceró, que llavors era cònsol. Aquest patrici era:
 - Tiberi Semproni Grac ☐
 - Luci Sergi Catilina ☐
 - Marc Antoni ☐
 - Rosci Amerí ☐
- L'expressió *carpe diem* s'atribueix a:
 - Ovidi ☐
 - Virgili ☐
 - Catul ☐
 - Horaci ☐

9. Tria la resposta correcta

	Vertader	Fals
1. Tot i escriure la major part de la seva obra en prosa, Ovidi és també autor d'una obra escrita en vers: les <i>Metamorfosis</i> .	☐	☐
2. La figura de Juli Cèsar va destacar per les seves gestes militars i pel fet de ser autor principalment de dues obres: <i>De bello Gallico</i> i les <i>Filípiques</i> .	☐	☐
3. La poesia èpica té com a màxim exponent del segle II aC el poeta Virgili.	☐	☐
4. Són nombroses les obres atribuïdes a Plaute, com ara <i>El soldat fanfarró</i> , <i>Amfitrió</i> o <i>El persa</i> .	☐	☐
5. Les <i>Metamorfosis</i> d'Ovidi són difícils d'emmarcar en un sol gènere literari, atès que tenen característiques de la poesia èpica i de la didàctica.	☐	☐
6. Les <i>Catilinàries</i> , compostes per Horaci al segle I dC, són un conjunt de peces líriques de temàtica diversa.	☐	☐
7. A les <i>Metamorfosis</i> , Virgili es proposava explicar les aventures d'Eneas.	☐	☐
8. Cèsar, Livi i Horaci són els historiadors més importants de Roma.	☐	☐

10. Marca la resposta correcta

	Vertader	Fals
1. Virgili és l'iniciador a Roma del gènere historiogràfic.	☐	☐
2. Juli Cèsar feia servir noms d'amants falses en la seva poesia lírica.	☐	☐
3. Horaci va compondre el <i>Carmen saeculare</i> per encàrrec d'August.	☐	☐
4. Ovidi va ser desterrat per un « <i>carmen et error</i> », tal com ell diu.	☐	☐
5. Totes les comèdies conservades de Plaute són <i>fabulae togatae</i> .	☐	☐
6. Ciceró va ser assassinat per ordre de Marc Antoni arran de la publicació del <i>De bello ciuili</i> .	☐	☐
7. Horaci, Virgili i Ovidi són els tres poetes més importants de la literatura llatina de l'època d'August.	☐	☐
8. Ciceró i Juli Cèsar són considerats magnífics oradors, malgrat que no s'han conservat els discursos de Ciceró.	☐	☐

11. Tria la resposta correcta

1. Hom ha atribuït a J. Cèsar l'autoria de
 - a) *De bello Gallico*, *De bello ciuili* i *Ab urbe condita*.
 - b) *Bellum Hispaniense*, *De bello Gallico* i *De bello ciuili*.
 - c) *De bello Gallico*, *Metamorphoses* i *De bello ciuili*.
 - d) *Metamorphoses*, *In Catilinam* i *De bello Gallico*.
2. La lírica llatina està representada per
 - a) Ovidi.
 - b) Virgili.
 - c) Horaci.
 - d) Plaute.
3. Què significa l'expressió llatina *totum reuolutum*?
 - a) Lloc desordenat on impera el caos.
 - b) La revolució és total.
 - c) Tothom participa de la revolució.
 - d) Espai ordenat ple de coses.
4. A què es refereix l'expressió llatina *ab intestato*?
 - a) A una persona que ha mort sense fer testament.
 - b) A una reunió d'hereus per a llegir el testament d'un difunt.
 - c) A la participació en un judici com a testimoni.
 - d) A una sessió judicial sense testimonis.

12. Veritat o Fals

1. Plaute és l'autor més important de comèdia llatina.
2. A les *Metamorfosis*, Virgili narra la transformació de mortals en altres éssers.
3. Les *Odes* d'Horaci pertanyen al gènere de la lírica.
4. Cèsar és conegut, principalment, per ser l'autor d'uns discursos coneguts amb el nom de *Filípiques*.
5. *In Catilinam orationes* és una de les obres principals de Ciceró.
6. Abans de morir, Ovidi va ordenar als seus amics que cremessin l'*Eneida*, perquè considerava que no era una obra prou perfecta.
7. Els tres poetes principals de la literatura llatina són Horaci, Livi i Virgili.
8. *De bello Gallico* i *De bello ciuili* són obres poètiques, no conservades, de Cèsar.

13. Marca l'obra que no pertany a l'autor en qüestió.

1. Obres d'Horaci
 - a. Èpodes
 - b. Odes
 - c. Sàtires
 - d. Bucòliques
2. Obres de Ciceró
 - a. De amicitia
 - b. De re publica
 - c. De senectute
 - d. Ab urbe condita
3. Obres d'Ovidi
 - a. Tristes
 - b. Amors
 - c. Geòrgiques
 - d. Pòntiques
4. Obres de Plaute
 - a. Els núvols
 - b. El soldat fanfarró
 - c. Amfitrió
 - d. Els bessons

14. Tria la resposta correcta

1. Virgili
 - a) era un novel·lista que imitava Homer.
 - b) va escriure poesia èpica, bucòlica i didàctica.
 - c) era un poeta que va morir després d'August.
 - d) va dedicar cinc anys a compondre l'*Eneida*.
2. Ovidi
 - a) és considerat el «poeta de l'amor» per les seves poesies elegíiques.
 - b) escrivia sonets amorosos dedicats a Lèssia.
 - c) va descriure les transformacions mitològiques en l'obra titulada *Fasti*.
 - d) va morir a Roma el segle I dC.
3. J. Cèsar
 - a) va escriure la història de l'antiguitat romana en l'obra titulada *Ab urbe condita*.
 - b) fou el millor orador romà del s. II aC.
 - c) narra el seu enfrontament amb Pompeu en els *Commentarii de bello civili* o *Guerra civil*.
 - d) narra el seu enfrontament amb Pompeu en els *Commentarii de bello Gallico* o *Guerra de les Gàl·lies*.
4. Horaci era
 - a) un poeta del cercle de Mecenas com Cèsar i Ovidi.
 - b) un poeta del cercle d'August com Virgili i Plaute.
 - c) un poeta del cercle de Mecenas com Virgili.
 - d) un poeta èpic.

Exercicis de les PAAU sobre Literatura Llatina 2000-2019 juny

15. Digues quin gènere literari representa cada fragment

1. Aquell dia només hi hagué escaramusses de cavalleria arran de l'aigua, i els exèrcits es mantingueren en les seves posicions: els gals, perquè esperaven més tropes que encara no els havien arribat; Cèsar, per si, en fer veure que tenia por, podia atreure els enemics al seu propi terreny part ençà de la vall, davant el campament.

2. Per on començaré a contar els teus desdenys, oh Cíntia meva? Quin és, Cíntia, el primer motiu de plor que em dones? Jo, que fa poc em comptava entre els amants feliços, ara pel teu amor em veig obligat a portar el senyal de l'afront. Com he merescut un càstig tan gran? Quins encanteris et canvien? Tant de bo tornessis a mi, com cert és que cap altra dona lleugera ha trepitjat el meu llindar amb els seus peus formosos!

3. Observo, senadors, que els vostres rostres i els vostres ulls s'han girat tots cap a mi; observo que esteu preocupats no sols pel perill que correu vosaltres i la república, sinó també pel que corro jo. La vostra benevolència envers mi m'ajuda en les desgràcies i m'és grata en el dolor, però pels déus immortals, deixeu-la córrer, oblideu-vos de la meva salvació i penseu en vosaltres i els vostres fills!

4. L'acumulació de diners porta el neguit i la fam de tenir-ne més... Com més guanys un home s'haurà negat a si mateix, més n'obtindrà dels déus; m'encamino nu al camp dels qui no desitgen res i abandono el partit dels rics... Un rierol d'aigua clara, un bosc de poques joves i la lleialtat de les meves collites són uns béns que passen desapercebuts a aquell que governa la fèrtil Àfrica, i tanmateix són més venturosos.

16. Tria la resposta correcta.

		V	F
1	Plaute és l'autor més important de comèdia llatina.		
2	A les <i>Metamorfosis</i> , Virgili narra la transformació de mortals en altres éssers.		
3	Les <i>Odes</i> d'Horaci pertanyen al gènere de la lírica.		
4	Cèsar és conegut, principalment, per ser l'autor d'uns discursos coneguts amb el nom de <i>Filípiques</i> .		
5	<i>In Catilinam orationes</i> és una de les obres principals de Ciceró.		
6	Abans de morir, Ovidi va ordenar als seus amics que cremessin <i>l'Eneida</i> , perquè considerava que no era una obra prou perfecta.		
7	Els tres poetes principals de la literatura llatina són Horaci, Livi i Virgili.		
8	<i>De bello Gallico</i> i <i>De bello civili</i> són obres poètiques no conservades de Cèsar.		

Exercicis de les PAAU sobre Literatura Llatina 2000-2019 juny

17. Veritat o Fals?

		V	F
1	Cèsar va escriure obres historiogràfiques sobre els orígens de Roma.		
2	Ovidi va participar activament en la vida política de la República.		
3	Virgili va dir als seus amics que cremessin l'Eneida, perquè considerava que encara no estava ben acabada.		
4	A les <i>Odes</i> , Horaci es manifesta coma a poeta líric.		
5	Les comèdies de Plaute només tenien voluntat moralitzadora.		
6	Ciceró és l'orador més important de la literatura romana.		
7	El pròleg de les comèdies romanes el representaven dones disfressades.		
8	L'heroi més important de l' <i>Eneida</i> és Ulisses.		

18. Digues quin es el gènere que s'està definint, els autors que l'han conreat i algun títol d'obres representatives

1. Gènere narratiu que pretén exposar els fets de manera objectiva i que té una clara intenció didàctica —tant moral com política— i propagandística. En aquest sentit, un dels objectius principals del gènere en l'antiga Roma fou inculcar en el jovent de les classes dirigents un gran respecte pel sistema de valors tradicionals, a través de l'exposició de les gestes de personatges històrics emblemàtics.
2. Gènere narratiu que produeix obres extenses en vers consagrades a personatges de grandesa excepcional —històrics o llegendaris— i a les seves gestes heroiques. En la major part d'aquestes obres hi ha algun tipus d'intervenció divina en l'acció, encara que no és una característica indispensable del gènere.
3. Gènere poètic que agrupa obres el text de les quals no està pensat per ser llegit individualment, sinó per ser dit en públic amb la intervenció necessària d'elements «extratextuals» que donen ple sentit al missatge. Es pot dividir en dos subgèneres, un dels quals pretén suscitar el terror del públic i la pietat envers els personatges, i l'altre pretén provocar el riure amb intencions moralitzants o sense.
4. Gènere poètic que té com a objectiu expressar els sentiments íntims, sobretot aquells que fan referència a l'amor i al desamor. La forma mètrica pròpia d'aquestes composicions consisteix en una sèrie de versos, agrupats de dos en dos, un anomenat hexàmetre i l'altre pentàmetre.

Exercicis de les PAAU sobre Literatura Llatina 2000-2019 juny

19. Tria la resposta correcta.

1. El tema principal de les *Metamorfosis* és:
 - a) Les aventures i desventures de J. Cèsar
 - b) Les transformacions de personatges humans i divins
 - c) Els embolics dels esclaus, paràsits, matrones, avars i altres
 - d) Les conjuracions contra la República
2. El tema principal de l'*Eneida* és:
 - a) Les aventures i desventures d'Enees
 - b) Les transformacions de personatges humans i divins
 - c) Els embolics dels esclaus, paràsits, matrones, avars i altres
 - d) Les conjuracions contra la República
3. El tema principal de l'obra plautina és:
 - a) Les aventures i desventures de Dido
 - b) Transformacions de personatges humans i divins
 - c) Els embolics dels esclaus, paràsits, matrones, avars i altres
 - d) La història dels orígens mitològics de Roma
4. Ciceró, en la seva obra *Catilinàries*, explica:
 - a) Les aventures i desventures de Dido
 - b) La història dels orígens mitològics de Roma
 - c) Els embolics dels esclaus, paràsits, matrones, avars i altres
 - d) Les conjuracions contra la República

20. Veritat o fals?

		V	F
1	Les <i>Bucòliques</i> són poemes didàctics dedicats a cantar l'agricultura i les feines del camp.		
2	Virgili, abans de morir, va demanar que es cremés l'Eneida perquè encara no estava acabada.		
3	L' <i>Eneida</i> , una de les obres èpiques cabdals de la literatura universal, està dividida en sis cants.		
4	Al llibre II de l'Eneida, Eneas, l'heroi troià, arriba a les costes de Cartago on és acollit per la reina Lavínia.		
5	Eneas, al llibre VI de l'Eneida, visita els inferns acompanyat per la Sibila de Cumes.		
6	Les <i>Geòrgiques</i> són composicions poètiques en què el protagonista són pastors.		
7	A l'Eneida Turn mor a mans d'Eneas.		
8	La nau d'Eneas va arribar a Empúries per desembarcar un company malalt.		

Exercicis de les PAAU sobre Literatura Llatina 2000-2019 juny

21. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes [2 punts: cada resposta correcta val 0,5 punts; per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte] Encerceleu la lletra que correspon a l'opció correcta en cada cas.

- 3.1. El poeta Horaci fou un membre destacat del cercle literari
a) dels poetæ noui. b) dels Escipions. c) de Mecenas. d) de Messalla.
- 3.2. El comediògraf Terenci és l'autor de
a) Miles gloriosus. b) Eunuchus. c) Aulularia. d) Persa.
- 3.3. El poeta Ovidi va morir desterrat a
a) Sulmona. b) Atenes. c) Tomis. d) Siracusa.
- 3.4. L'autor de l'obra historiogràfica *Ab urbe condita* és
a) Terenci. b) Ciceró. c) Plaute. d) Tit Livi.

22. Llegiu el text següent, en què es parla d'un autor de la literatura llatina. En quinze línies com a mínim (unes cent cinquanta paraules), identifiqueu l'autor de qui es parla i doneu-ne les dades biogràfiques principals; especifiqueu el títol de l'obra a què fa referència el text i el gènere literari a què pertany; expliqueu en dues o tres línies l'essència de l'argument i digueu el nom dels protagonistes principals. Finalment, comenteu les frases destacades en negreta «**he cantat pasturatges, conreus i cabdills**» i «**així va impedir que Troia cremés per segona vegada**».

Als cinquanta-dos anys va decidir retirar-se a Grècia per acabar de donar els darrers retocs a la seva obra. Durant el viatge es va trobar August a Atenes, que tornava a Roma, i va decidir acompanyar-lo. Mentre visitava la ciutat de Mègara, va caure malalt; no va voler ajornar el viatge de tornada per mar, de manera que va morir al cap de pocs dies d'haver desembarcat a Bríndisi. Els seus ossos, traslladats a Nàpols, foren enterrats en un túmul amb l'epitafi següent: «Màntua em va veure néixer, els calabresos m'han arrabassat del món, ara Partènope em guarda; he cantat pasturatges, conreus i cabdills». Va deixar a Mecenes una dotzena part dels seus béns. Havia donat instruccions a Vari i Tucca de cremar la seva obra, si li succeïa res abans d'acabar-la. August no ho va permetre, i així va impedir que Troia cremés per segona vegada. (Eli Donat)

Exercicis de les PAAU sobre Literatura Llatina 2000-2019 juny

23. Associeu cadascun dels fragments següents a un dels temes cabdals de la poesia d'**Horaci** i escriviu-lo en l'espai en blanc que correspon en cada cas. Fixeu-vos sobretot en els mots destacats en negreta.

Tots som emmenats al mateix lloc; se sacseja dins l'urna la bola de cadascú i, més aviat o més tard, en sortirà i ens farà pujar a la barca cap a l'etern exili.

Horaci. Odes, 2, 3

1. _____

Detesto, minyó, els costums luxosos i em desplauen les garlandes cares; deixa de cercar en quin indret s'amaguen les roses tardanes.

Horaci. Odes, 1, 38

2. _____

Acabo un monument més ferm que el bronze, més alterós que les reials piràmides; ni la pluja voraç ni amb tot son ímpetu l'aquiló no en faran tristes ruïnes ni els anys seguits ni temps i temps que passi.

Horaci. Odes, 3, 30

3. _____

Tingues seny [Leucònoe]: filtra els teus vins i, ja que la vida és breu, escurça la llarga esperança. Mentre parlem, haurà fugit envejós el temps; gaudeix del dia d'avui i no confïs gens en el de demà.

Horaci. Odes, 1, 11

4. _____

Exercicis de les PAAU sobre Literatura Llatina 2000-2019 juny

24. Encercleu la lletra de l'opció que correspon a cada espai en blanc, per tal de completar els fragments de poemes **d'Horaci següents**.

1.«Ara cal beure, ara cal colpir la terra amb peu alliberat. Abans d'ara hauria estat un sacrilegi treure el Cècub dels cellers dels avis, llavors que _____ preparava la ruïna insensata del Capitoli i la fi de l'imperi.» (Odes,1, 37)

- a) Arsínoe
- b) Dido
- c) Cleòpatra
- d) Zenòbia

2.«Si mai, faceciós _____, et tornés el desig de menjar all, tant de bo la mà de la teva noia intercepti el teu bes i dormi a l'altre extrem del llit.» (Epodes, 3)

- a) Mecenes
- b) Virgili
- c) Marc Antoni
- d) August

3.«Aquell que mereix que el plorin tants d'homes bons és mort, i més que ningú l'has de plorar tu, _____. Tu, ai!, ple de pietat, reclama en va que els déus et tornin Quintili: no era pas per això que els l'havies confiat.» (Odes,1, 24)

- a) August
- b) Ovidi
- c) Quintili Varus
- d) Virgili

4.«¿Veus com es dreça, blanc pel gruix de la neu, _____, i com els boscos, afeixugats, ja no suporten llur càrrega i el glaç punyent ha fet aturar els rius?» (Odes,1, 9)

- a) el Vesuvi
- b) l'Olimp
- c) el Parnàs
- d) el Soracte